

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ
(м. Харків, Україна)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА
(м. Вільнюс, Литва)
МІДЛСЕКСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Лондон, Велика Британія)
РИЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Рига, Латвія)
ЛОДЗІНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. Лодзь, Польща)
АКАДЕМІЧНЕ ТОВАРИСТВО МІХАЛА БАЛУДЯНСЬКОГО
(м. Кошице, Словаччина)

МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної науково-практичної конференції
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»

26 листопада 2021 р.

Харків
2021

У збірнику представлено матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва».

Матеріали подано у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думок авторів. За достовірність даних відповідальність несуть автори.

Матеріали призначено для користування широкого кола зацікавлених осіб – науковцями, викладачами закладів вищої освіти, працівниками органів державної влади, підприємцями, здобувачами вищої освіти тощо.

Друкується за рішенням
Ради факультету управління та бізнесу ХНАДУ
протокол № 4 від 15 листопада 2021 р.

Редакційна колегія:

Голова:

Богомолів Віктор Олександрович – ректор ХНАДУ, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Заступники Голови

Дмитрієв Ілля Андрійович – проректор з наукової роботи ХНАДУ, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України;

Шевченко Інна Юріївна – декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ, доктор економічних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

Дмитрієва Оксана Іллівна, д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ;

Криворучко Оксана Миколаївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ;

Маліков Володимир Васильович, д.н.держ.упр., професор, професор кафедри обліку та оподаткування ХНАДУ;

Шинкаренко Володимир Григорович, д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, заступник завідувача кафедри менеджменту ХНАДУ;

Ротомскіс Ірмантас, д.е.н., професор, заступник декана факультету економіки і управління фінансами Університету Миколаса Ромериса (Литва);

Картасова Єкатерина, PhD, доцент кафедри обліку та фінансів Університету Мідлсекса (Велика Британія);

Лаце аталія, д.е.н., професор, завідувач кафедри корпоративних фінансів та економіки Ризького технічного університету (Латвія);

Вархола Міхал, д.пед.н., професор, академік Міжнародної академії педагогічних наук, президент Академічного товариства Міхала Балудянського (Словаччина);

Нестеренко Валентина Юріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ, відповідальний секретар.

Проблеми та перспективи розвитку підприємництва:
Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 26 листопада 2021 року). - Х.: ХНАДУ. - 2021. - 360 с.

© Колектив авторів,
2021

<i>Романова І. Соціальне підприємництво у сфері захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.....</i>	<i>136</i>
<i>Соляр В., Радченко Л. Сукупна дисконтована вартість квазіренти як індикатор продуктивності інновацій регіону.....</i>	<i>138</i>
<i>Стрельнікова О. Мотиваційна складова добродійної діяльності в контексті соціальної відповідальності.....</i>	<i>140</i>
<i>Тагиев А. Основные проблемы и перспективы развития предпринимательства в освобожденных от оккупации землях Азербайджана.....</i>	<i>142</i>
<i>Уманець Г. Особливості фінансової діяльності неприбуткової організації Харківського благодійного фонду «Становлення захисника вітчизни».....</i>	<i>144</i>
<i>Федотова І. Тенденції розвитку транспортної галузі з позиції автотранспортних підприємств.....</i>	<i>146</i>
<i>Червякова В., Червякова Т. Управління ризиками підприємства в умовах цифрової трансформації.....</i>	<i>148</i>
<i>Череп А., Воронкова В., Олейнікова Л. Передумови формування цифрової трансформації на основі платформізації.....</i>	<i>150</i>
<i>Черкашина Т. Аналіз пріоритетних напрямів фінансування захисту прав дитини в комунальних закладах для дітей.....</i>	<i>152</i>
<i>Шеплякова І. Концепція соціальної відповідальності бізнесу.....</i>	<i>154</i>
<i>Шершенюк О., Прокопенко М. Шляхи підвищення ефективності використання трудового потенціалу підприємства.....</i>	<i>156</i>
<i>Юрченко О., Горовий В., Деділова Т. Порівняльна характеристика покрівлі з пвх мембрани та рубероїду: економічний аспект.....</i>	<i>158</i>
<i>Юрченко О., Гостєв Д., Деділова Т. Еколого-економічні аспекти утеплення будівель екологічно чистими матеріалами.....</i>	<i>159</i>
<i>Юрченко О., Драник Р., Токар І. Техніко-економічна оцінка несучої здатності ґрунта з використанням програми scad й ansys.....</i>	<i>160</i>
<i>Юрченко О., Косован М., Деділова Т. Техніко-економічні особливості монтажу монолітних конструкцій з незнімною опалубкою.....</i>	<i>161</i>
<i>Юрченко О., Підлісний Ю., Деділова Т. Теоретичні аспекти еколого-економічного аналізу впливу будівництва на довкілля.....</i>	<i>162</i>
<i>Nəsbəvə A. İqtisadi təhlükəsizliyə təsir edən amillər və onların səciyyəvi səhətləri.....</i>	<i>163</i>
<i>Xəlilov X. Sahibkarlıq fəaliyyətinin səmərəli təşkili.....</i>	<i>165</i>
<i>Xəlilova X. Sahibkarlıq fəaliyyəti müasir təssərfat forması kimi.....</i>	<i>167</i>

Секція 3. СТАРТАП ЕКОСИСТЕМА Й УПРАВЛІННЯ СТАРТАП ПРОЄКТАМИ

<i>Алмагамбетова С., Егеубаева С., Алмагамбетова Ш. Проблемы экологии республики Казахстан на современном этапе.....</i>	<i>170</i>
<i>Алмагамбетова С., Егеубаева С., Алмагамбетова Ш. Роль стартапов в решении экологических проблем государства.....</i>	<i>172</i>
<i>Латишева О. Перспективні напрями «start-up» проєктів в Україні.....</i>	<i>174</i>

СУКУПНА ДИСКОНТОВАНА ВАРТІСТЬ КВАЗІРЕНТИ ЯК ІНДИКАТОР ПРОДУКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙ РЕГІОНУ

*Соляр В. В., к.е.н., доцент,
Радченко Л. П., к.е.н., доцент*

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Інноваційно-економічний прогрес регіону й економічний інтерес суб'єктів господарювання до впровадження інновацій задовольняється наявним вхідним потенціалом отримання прибутку, що передбачає одержання надлишкового доходу (квазіренти) у порівнянні з витратами на виробництво і збут товарів з відшкодуванням початкових витрат на нововведення. Квазірента – економічна форма реалізації власності, контролю ресурсу, обмежена пропозиція і висока продуктивність якого дозволяє отримувати додатковий дохід (надприбуток). Вона з'являється внаслідок істотного перевищення прибутків одного підприємства відносно іншого, конкуруючого, внаслідок більш високої ефективності виробництва або інших локальних умов.

Дисконтована вартість сукупної квазіренти ϵ , з одного боку, показником ступеня конкурентності регіонального ринку, а з іншого, – визначає перспективи розвитку інновацій на ньому. Фірма монополіст, яка априорі не піддається впливу конкуренції з боку імітаторів, може сподіватися на отримання гарантованих надприбутків у майбутньому. Так монопольна квазірента формується у результаті використання плодів інтелектуальної власності, яким притаманна абсолютно унікальна якість. Вона дозволяє встановлювати на такі інновації чисту монополію, породжує монопольно високі ціни на ринку і дає можливість власникам отримувати вищі доходи від використання інтелектуальних продуктів.

Монопольна квазірента ґрунтується на радикальних інноваціях, які неможливі без еволюційного збільшення технічних параметрів. До того часу, доки суспільство не винайшло способи використання рідкого та газоподібного палива, родовища нафти та газу були не розробленим людиною продуктом природи. Зараз вони – основне джерело так званої нафтогазової ренти, що визначає паливно-енергетичний профіль регіонів. Взаємозв'язок еволюційних і радикальних інновацій виражається у тому, що в ході поступового розвитку знижується еластичність зростання корисного ефекту від витрат на інновації. Це свідчить про досягнення потенційного рівня технологічних рішень, тим самим сигналізуючи про необхідність або нового революційного прориву, або використання оновленої технологічної платформи. Так, радикальні інновації утворюються у результаті програмно-орієнтованих, цільових зусиль, наприклад, винайдення технічних можливостей для продукування нетрадиційних джерел енергії.

У міру того, як кількість потенційних інноваторів досягає деякого критичного значення, з'являється певна перешкода в отриманні квазіренти у попередніх розмірах (функція дисконтованої квазіренти типової фірми стає не тільки крутіше, але лежить у всіх точках нижче тимчасової функції витрат).

Виникає диференціальна квазірента, яка формується завдяки інноваціям різної якості за ступенем функціональної придатності. Якщо виходити з того, що за призначенням всі інновації діляться на доповнені, замінені, витіснені і вдосконалені, а за якістю поділяються на гірші, середні і кращі, то диференціація якості інновацій утворює основу для формування додаткового доходу організацій, що використовують середні і кращі об'єкти інтелектуальної власності.

В основу диференціальної квазіренти закладаються еволюційні інновації, які відбуваються безперервно. З другої половини ХХ ст. і до сьогодні кількість таких нововведень зростає внаслідок як спеціально організованих науково-дослідних робіт і розробок, так і внаслідок пропозицій та ідей, що надходять зі сфери виробництва, споживання і збуту. Власники такого виду надприбутку та нового інтелектуального продукту представляють переважно високотехнологічні галузі промислово розвинених регіонів та невиробничої сфери, що постійно освоюють нові технології виробництва (за рахунок зниження витрат) та управління, виробництва принципово нових або покращених товарів і послуг. Значення еволюційних інновацій досить велике, вони є важливим джерелом зростання продуктивності праці, підвищення якості та економії ресурсів.

Варто зауважити, що коли кількість фірм стає настільки великою, що жодна самостійна фірма не може отримати квазіренти, достатню для відшкодування витрат на НДКР, інновації сповільнюються або гальмуються. Це ще раз підтверджує тісний взаємозв'язок між структурою ринку і стимулами до інновацій в регіоні. Прибутковість інновації залежить також від умов попиту і пропозиції, розвитку внутрішніх та зовнішніх зв'язків території. (Інновації стають прибутковими тоді, коли в результаті зміни попиту функція дисконтованої сукупної квазіренти буде знаходитися над тимчасовою функцією витрат). Оскільки будь-яка інновація за ступенем корисності вище, ніж звичайні товари, вона покращує якість продукту і технології виробництва, знижує витрати. У зв'язку з цим об'єкти інтелектуальної власності коштують дорожче, ніж звичайні масові продукти, приносячи тим самим додатковий дохід. Рушійною силою в даному інноваційному процесі стає фахівець-інноватор, що забезпечує отримання абсолютної квазіренти. Тому державна регіональна політика розширення меж підприємництва, нарощування капіталу, розширення особистих свобод підприємців, може орієнтувати господарство на інноваційний розвиток через такі стимули.

Отже, рента концепція щодо стимулів підприємств і регіонів до інновацій в умовах різних регіональних структур ринку – від чистої монополії з бар'єрами для виходу до чистої конкуренції при наявності в проміжку різних емпірично важливих олігопольних варіантів, на практиці визначає успіх впроваджених інновацій та можливість отримання відповідної квазіренти. Перевагою регіону в даному випадку стає випереджальний розвиток технології та ефективне використання одержуваного в цьому процесі додаткового продукту. Для досягнення даної мети держава має вкладати більше коштів у розвиток науки і освіти, інноваційного бізнесу, тобто створювати умови для формування інтелектуального потенціалу.

МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної науково-практичної
конференції
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»

26 листопада 2021 р.

Відповідальний за випуск

В.Ю. Нестеренко

Підписано до друку _____ Формат _____ Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Суг. Віддруковано на
ризографі Ум.друк. арк. __ Обл.-вид. арк.

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого,
25.

Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897 від
17.04 2002 р.